

לע"ז ולאורו של מורנו הרב אלישע וישליצקי זצ"ל

מחזון למציאות בתנ"ך

הרב אלי פרידמן

שמות ג ח : וארד להצילו מיד מצרים ולהעלותו מן הארץ ההוא אל ארץ טובה ורחבה אל ארץ זבת חלב ודבש אל מקום הכנעני והחתי והאמרי והפריזי והחיו והיבוסים:

מלכים א' ו' : {א} ויהי בשמונים שנה וארבע מאות שנה לצאת בני ישראל מארץ מצרים בשנה הרביעית בחדש זו הוא החדש השני למלך שלמה על ישראל ויבן הבית לה':

שמואל א' : {ג} ויקח שמואל את קרן השמן וימשח אתו בקרב אחיו ותצלח רוח ה' אל דוד מהיום ההוא ומעלה... {ד} ויבקש שאול להכות בחנית בדוד ובקיר ויפטר מפני שאול ויך את החנית בקיר ודוד נס וימלט בלילה הוא:.... {ה} ותגד מיכל את דוד בעד החלון וילך ויברח וימלט:.... {ו} ויקם דוד ויברח ביום ההוא מפני שאול ויבא אל אכיש מלך גת:.... {ז} שבה אתי אל תירא כי אשר יבקש את נפשי יבקש את נפשי כי משמרת אתה עמדי:.... וישמע שאול וירדף אחרי דוד מדבר מעון:.... {ח} ושאל נתן את מיכל בתו אשת דוד לפלטי בן ליש אשר מגלים:.... {ט} ויאמר דוד אל לבו עתה אספה יום אחד ביד שאול אין לי טוב כי המלט אמלט אל ארץ פלשתים ונאש ממני שאול ..."

ישעיהו מ"ה : א כה אמר ה' למשיחו לכורש אשר החזקתי בימינו לרד לפניו גוים ומתני מלכים אפתח לפתחו לפניו דלתים ושערים לא יסגרו. **ירמיהו כ"ט י' :** "כי-כה, אמר ה', כי לפי מלאת לבבל שבעים שנה, אפקד אתכם; והקמתי עליכם, את-דברי הטוב, להשיב אתכם, אל-המקום הזה."

עזרא פרק ג':

ט ויעמד ישוע בניו ואחיו קדמיאל ובניו בני-יהודה, כאחד, לנצח על-עשה המלאכה, בבית האלקים.... י ויסדו הבנים, את-היכל ה'; ויעמידו הכהנים מלבשים בחצרות, והלויים בני-אסף במצלתים--להלל את-ה, על-ידי דויד מלך-ישראל. יא ויענו בהלל ובהודת לה, כי טוב--כי-לעולם חסדו, על-ישראל; וכל-העם הריעו-תרועה גדולה בהלל, לה, על, הוּסַד בית-ה. יב ורבים מהכהנים והלויים וראשי האבות הזקנים, אשר ראו את-הבית הראשון ביוסדו--זה הבית בעיניהם, בכים בקול גדול; ורבים בתרועה בשמחה, להרים קול. יג ואין העם, מכירים קול תרועת השמחה, לקול, בכי העם: כי העם, מריעים תרועה גדולה, והקול נשמע, עד-למרחוק.

3390 עלית זרובבל

391 בניית המזבח יסוד ההיכל והפסקת העבודה

408 בנין המקדש ע"י חגי וזכריה הנביאים, זרובבל והכהן הגדול 409 כ"ד כסלו יסוד ההיכל 413 עלית עזרא

426 עליית נחמיה ובנין חומות ירושלים

עזרא פרק ו' : טז ועבדו בני-ישראל כהניא ולויא ושאר בני-גלותא, חנכת בית-אלהא דנה--בחדוה..... יט ויעשו בני-הגולה, את-הפסח--בארבעה עשר, לחדש הראשון. כ כי הטהרו הכהנים והלויים, כאחד--כלם טהורים; וישחטו הפסח לכל-בני הגולה, ולאחיהם הכהנים ולהם. כא ויאכלו בני-ישראל, השבים מהגולה, וכל הנבדל מטמאת גוי-הארץ, אלהם--לדרש, לה אלקי ישראל. כב ויעשו חג-מצות שבעת ימים, בשמחה: כי שמחם ה, והסב לב מלך-אשור עליהם--לחזק ודיהם, במלאכת בית-האלקים אלקי ישראל.

עזרא פרק ט' : א וככלות אלה, נגשו אלי השרים לאמר--לא-נבדלו העם ישראל והכהנים והלויים, מעמי הארצות: כתעבתיהם לכנעני החתי הפריזי היבוסים, העמני המאבי, המצרי, והאמרי. ב כי-נשאו מבנותיהם, להם ולבניהם, והתערבו זרע הקדש, בעמי הארצות; ויד השרים והסגנים, היתה במעל הזה--ראשונה. {ס} ג וכשמעי את-הדבר הזה, קרעתי את-בגדי ומעילי; ואמרטה משער ראשי, וזקני, ואשבה, משומם.

מסכת סנהדרין דף צ"ז עמוד ב': "אמר רבי אלכסנדר: רבי יהושע בן לוי רמי, כתיב (ישעיהו ס') "בעתה", וכתיב, "אחישנה"! זכו - אחישנה, לא זכו - בעתה. אמר רבי אלכסנדר: רבי יהושע בן לוי רמי, כתיב (דניאל ז') "וארו עם ענני שמיא כבר אנש אתה", וכתיב (זכריה ט') "עני ורכב על חמור!" - זכו - עם ענני שמיא, לא זכו - עני ורכב על חמור."

מיכה פרק ז: (ח) ואתה מגדל עדר עפל בת ציון עדיך תאתה ובאה הממשלה הראשנה ממלכת לבת ירושלם:

מלבי"ם: ואתה מגדל עדר. מסב פניו על הר ציון הנז', אומר אליו, את הר ציון, שאתה מגדל של העדר הלז שהוא עדר הצאן הצולעה והנדחה, תחלה תהיה כמגדל של צאן, ואח"כ תהיה עופל, שהוא מבצר חזק, ומפרש שזה יהיה בשלש מדרגות, תחלה בת ציון עדיך תאתה **שהגליות יתחילו להתקבץ** וגלות יהודה ובנימין שהם בת ציון שגלו מציון בחורבן בית שני יתקבצו אליך, ואח"כ ובאה הממשלה הראשונה, **תבוא ממשלה קטנה**, שיהיה להם קצת ממשלה והנהגה כמו שהיו לישראל בימים הראשונים לפני מלך מלך לבני ישראל שהיה להם שופטים מנהיגים אותם, ואח"כ תבא ממלכת לבת ירושלים יהיה להם **מלכות קבוע שהוא מלכות ב"ד**, שאח"כ ימלוך המלך המשיח בממלכה קבועה, וכן התבאר ביחזקאל ס"י ל"ד כ"ג כ"ד, וס"י ל"ו כ"ד כ"ה, ועמוס ט' י"א, שמלכות ב"ד תתגלה בהדרגה, ותחלה לא יהיה רק במדרגת שופט ויתעלה לאט לאט עד שיהיה לה' המלוכה, עיין שם:

דברים פרק ל: (ג) ושב ה' אלהיך את שבותך ורחמך ושב וקבצך מכל העמים אשר הפיצך ה' אלהיך שמה: (ד) אם יהיה נדחך בקצה השמים משם יקבצך ה' אלהיך ומשם יקחה: (ה) והביאך אל הארץ אשר ירשו אבותיך וירשתה והיטבך והרבך מאבותיך: (ו) ואל ה' אלהיך את לבבך ואת לבב זרעך לאהבה את ה' אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך למען תייר:

יחזקאל פרק לז: (יב) לכן הנבא ואמרתי אליהם כה אמר ה' אלוקים הנה אני פתח את קברותיכם והעליתי אתכם מקברותיכם עמי והבאתי אתכם אל אדמת ישראל: ס (יג) וידעתם כי אני ה' בפתחי את קברותיכם ובהעלותי אתכם מקברותיכם עמי: (יד) ונתתי רוחי בכם וחייתם והנחתי אתכם על אדמתכם וידעתם כי אני ה' דברתי ועשיתי נאם ה':

מהר"ל פרק ל"ה: במה שקודם התבאר, כי כל הווייה חדשה הוא הפסד הווייה הראשונה, ולפיכך הוא הגורם שיהיה העדר הווייה בעולם קודם שיתגלה המשיח, עד שיהיה כאן הפסד הווייה הראשונה, ואז יתחיל ההווייה מחדש. ולכך אמרו בפרק חלק (סנהדרין צו ב), אמר ליה רב נחמן לרב יצחק, מי שמיע לך אימת אתי בר נפלי? אמר ליה, מאן בר נפלי? אמר ליה משיח. משיח בר נפלי קרית ליה!? אמר ליה [אין], דכתיב (עמוס ט, יא) ביום ההוא אקים את סוכת דוד הנופלת. אמר ליה, הכי אמר רבי יוחנן, דור שבן דוד בא, תלמידי חכמים מתמעטין, והשאר עיניהם כלות ביגון ואנחה, וצרות רבות וגזירות קשות מתחדשות, עד שהראשונה פקודה ושניה ממחרת לבוא.

אורות התחיה א: והתביעה הסמפתית האלהית איננה מתגלה בכל אורה בהתחלתה, אדרבא, היא מתגלה מקודם באופן שלילי, בגרשה את ההרגשות האלהיות הזריות שאינן ממלאות את הנפש ביחש נשמתי כ"א בשלטון של אדנות קשה וכח של אלמות, ולפי תגבורת השלילה בידי המוכשרים לה, כן הולכת ובאה גבורת החיוב מהמחנה הגדול כמחנה אלהים, מראשי עם בעלי נשמה של עולם האצילות, והרגש הנשמתי האלהי הלאומי, הולך ומפריח ומתחבר אל כל המאורות הגנוזים בהיסטוריה המוחשית, הבולטים בזהרם בנושא של ההיסטוריה ההיא, זאת היא ארץ הירושה, ארץ חמדה, ארץ קודש, ארץ צבי וארץ חיים, גואלנו ד' צבאות שמו קדוש ישראל.

אורות התחיה מד: מקובלים אנו שמרידה רוחנית תהיה בארץ ישראל ובישראל, בפרק שהתחלת תחית האומה תתעורר לבא. השלוח הגשמית שתבא לחלק מהאומה, אשר ידמו שכבר באו למטרתם כולה, תקטין את הנשמה, ויבאו ימים אשר תאמר אין בהם חפץ. השאיפה לאידיאלים נשאים וקדושים תחדל, וממילא ירד הרוח וישקע, עד אשר יבא סער ויהפך מהפכה, ויראה אז בעליל כי חוסן ישראל הוא בקודש עולמים, באור ד' ובתורתו, בחשק האורה הרוחנית, שהיא הגבורה הגמורה המנצחת את כל העולמים וכל כחותיהם.

אגרות הראי"ה צ"ו: "יסוד הגלות והשפלות הנמשך בעולם בא רק ממה שאין מודיעים את ארץ ישראל את ערכה וחכמתה ואין מתקנים את חטא המרגלים שהוציאו דיבה על הארץ בתשובת המשקל"